

ZAPISNIK

sa 3. sjednice Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore, održane 18. januara 2017. godine

Sjednica je počela u 11,05 časova.

Sjednici je predsjedavao Adrijan Vuksanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Daliborka Pejović, Marija Maja Ćatović, Sanja Vlahović, Maja Bakrač, Andrija Nikolić i Mihailo Anđušić.

Sjednici su prisustvovali predstavnici Ministarstva evropskih poslova: Aleksandar Andrija Pejović, ministar i Nevenka Vulićević i Nada Vojvodić, saradnice u Ministarstvu.

Sjednici su prisustvovali sekretarka Odbora Marija Maraš i saradnici u Odboru Sanja Bulatović, Luka Pejović i Marija Milošević.

Sjednica je bila otvorena za javnost i ispraćena od strane medija.

* * * * *

Nakon što je konstatovao da postoji kvorum za rad, predsjednik Odbora Adrijan Vuksanović pozdravio je prisutne članove, a zatim potvrdio da je usvojen predviđeni

DNEVNI RED :

- 1. Deseti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period april – jun 2016. godine;**
- 2. Jedanaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period jul – septembar 2016. godine;**
- 3. Nacrt programa pristupanja Crne Gore EU 2017- 2018. godine.**

* * * * *

Na samom početku sjednice, predsjednik Odbora Vuksanović pozdravio je ministra Pejovića i poželio mu uspjeh u radu, uz uvjerenje da će Ministarstvo i Odbor nastaviti djelovati u duhu dobre i konstruktivne saradnje.

Ministar Aleksandar Andrija Pejović izrazio je zadovoljstvo povom učešća na sjednici Odbora za evropske integracije u novom sazivu i kapacitetu i zahvalio na prilici da razgovara sa članovima o proteklim aktivnostima u procesu pristupanja EU, ali i onima koje se očekuju u predstojećem periodu. Pejović je iskoristio priliku da istakne odličnu saradnju sa Odborom prethodnog saziva i donošenje odluka konsenzusom, odnosno da istakne jednoglasno usvajanje dokumenata, koji su obilježili pregovarački proces.

Prije razmatranja prve tačke dnevnog reda, članovi Odbora pozitivno su se izjasnili o zapisniku sa prve sjednice Odbora.

Predsjednik Odbora Vuksanović predstavio je uvažene goste iz Ministarstva evropskih poslova i zamolio ministra Pejovića da predstavi dokument obuhvaćen prvom tačkom dnevnog reda.

TAČKA 1

DESETI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU, ZA PERIOD APRIL – JUN 2016. GODINE;

Predsjednik Odbora Vuksanović podsjetio je da su u kvartalnim izvještajima predstavljene realizovane aktivnosti za naznačeni period i aktivnosti u okviru korišćenja fondova Evropske unije i potom dao riječ ministru Pejoviću.

Ministar Pejović kazao je da Deseti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period april – jun 2016. godine predstavlja presjek aktivnosti u okviru političkog dijaloga, pristupnih pregovora, informisanja javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji, usklađivanja zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije i korišćenja fondova EU. U okviru političkog dijaloga, Pejović je istakao sastanke Predsjednika Crne Gore, predsjednika Skupštine i predsjednika Vlade sa najvišim zvaničnicima EU i to: sa delegacijom Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje, koju je predvodila kopredsjedavajuća Odbora Aneliz Dodz; s ministrom vanjskih i evropskih poslova Slovačke Republike Miroslavom Lajčakom; predsjednikom Evropskog savjeta Donaldom Tuskom; članovima Radne grupe za proširenje u Savjetu Evropske unije (COELA), delegacijom Odbora za evropske poslove italijanskog Senata, delegacijom Parlamentarne grupe za jugoistočnu Evropu njemačkog Bundestaga, s ministrom vanjskih poslova Velike Britanije Filipom Hamondom; sa komesarom za susjedsku politiku i pregovore o proširenju Johanesom Hanom, te malteškim zvaničnicima.

U pogledu pristupnih pregovora, izvještajni period obilježilo je otvaranje pregovora u dva pregovaračka poglavlja 12 - Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika i 13 - Ribarstvo, usvojena je Pregovaračka pozicija za poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, te održani sastanci o početnim mjerilima za poglavlje 27 – Životna sredina, kao i tehnički sastanci o daljim aktivnostima u pregovorima u poglavlju 2 – Sloboda kretanja radnika i poglavlju 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga.

U smislu informisanja javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji, izvještajni period obilježili su brojni događaji usmjereni na obilježavanje Dana Evrope. U pogledu usklađivanja zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije, u izvještajnom periodu je dato pozitivno mišljenje na ukupno 34 predloga zakona i podzakonskih akata. Od ukupnog broja datih mišljenja u drugom kvartalu 2016. godine, osam akata sadrži sekundarne izvore prava EU, od čega dva zakona i šest podzakonskih akata.

U okviru IPA programa, nastavio je Pejović, u izvještajnom periodu u Crnoj Gori se sprovodilo 46 prekograničnih projekata, od čega 29 bilateralnih (Albanija - Crna Gora; Bosna i Hercegovina - Crna Gora; Hrvatska - Crna Gora i Crna Gora - Kosovo) i 17 projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa, dok su svi transnacionalni projekti završeni. Pejović je istakao da su u ovom periodu za finansiranje odobrena tri projekta iz oblasti infrastrukture, ukupne vrijednosti 4,2 miliona eura.

Predsjednik Vuksanović je imao pitanje u vezi sa zapisnikom sa osme sjednice Pregovaračke grupe, u cilju upoznavanja članova Odbora sa dinamikom otvaranja i zatvaranja poglavlja, a ministar Pejović je kazao da će zapisnike, kao i informacije u odnosu na dinamiku pregovora dostaviti Odboru, u skladu sa dogovorenim formatom.

Nakon što više nije bilo komentara i prijavljenih za raspravu, razmatrani dokument stavljen je na glasanje. Deseti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period april – jun 2016. godine usvojen je jednoglasno, a o njemu su se pozitivno izjasnili sljedeći članovi Odbora: Adrijan Vuksanović, Daliborka Pejović, Marija Maja Čatović, Sanja Vlahović, Maja Bakrač, Andrija Nikolić i Mihailo Anđušić.

TAČKA 2

JEDANAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU, ZA PERIOD JUL – SEPTEMBAR 2016. GODINE

Ministar Pejović kazao je da je u naznačenom periodu najvažniji događaj bio Samit „Pariz Balkan 2016“ u okviru Berlinskog procesa, na kome je učestvovao predsjednik Vlade, na poziv francuskog predsjednika Fransoa Olanda, i gdje je zajedno sa kolegama iz regiona potpisao Sporazum o osnivanju Regionalne Kancelarije za saradnju mladih Zapadnog Balkana. Pejović je iskoristio priliku da naglasi važnost što skorije ratifikacije Sporazuma u Skupštini Crne Gore, i da objasni da je sama Kancelarija osmišljena po uzoru na francusku i njemačku.

U dijelu pristupnih pregovora, održani su sastanci o završnim mjerilima za pregovaračka poglavlja 12 - Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika i 13 - Ribarstvo, te usvojeni polugodišnji izvještaji o realizaciji Akcionih planova za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava i poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, za period januar - jun 2016. godine. U smislu informisanja javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji, izdvajaju se brifing s predstavnicima medija povodom obilježavanja četvrte godišnjice od početka pristupnih pregovora i otvaranja pregovora u poglavljima 12 i 13, kao i javna debata na temu „Pregovori o pristupanju EU: četvrta godišnjica uspješnog rada“. U smislu ispunjavanja obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, tokom izvještajnog perioda održana su tri sastanka Pododbora (za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku, za unutrašnje tržište i konkurenciju i za poljoprivredu i ribarstvo), kao i konsultativni sastanak za civilno društvo i sastanak Komiteta regiona.

U dijelu IPA I programa, u domenu prekogranične saradnje sprovodilo se 50 prekograničnih projekata, od čega je 28 bilateralnih projekata i 22 projekta u okviru Jadranskog prekograničnog programa, dok su transnacionalni projekti Mediteranskog programa i Programa Jugoistočna Evropa završeni. U okviru redovnog konsultativnog procesa prilikom programiranja, program IPA 2016 predstavljen je predstavnicima civilnog društva, što je još jedna potvrda sve većeg učešća civilnog društva u pregovaračkom procesu, zaključio je Pejović.

Članica Odbora za evropske integracije Marija Maja Čatović bila je zainteresovana za komentar ministra u odnosu na dinamiku zatvaranja poglavlja i tom prilikom pitala da li se u ovoj godini očekuje zatvaranje nekih pregovaračkih poglavlja.

Ministar Pejović kazao je da se očekuje zatvaranje poglavlja 30 – Vanjski odnosi, nakon što su ispunjeni preduslovi iz Akcionog plana za njegovo zatvaranje. Kada je riječ o zatvaranju ostalih poglavlja, ministar Pejović je naglasio da to pitanje zavisi od procjene Evropske komisije, pa je nezahvalno predviđati, ali su u vrhu najspremnijih poglavlja za zatvaranje u odnosu na nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU poglavlja 7 – Intelektualna svojina, 10 – Informatičko društvo i mediji, 20 – Industrijska politika i 6 – Privredno pravo.

Nakon toga, predsjednik Odbora stavio je na glasanje Jedanaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period jul – septembar 2016. godine. Dokument je usvojen jednoglasno, a za njega su glasali sljedeći članovi Odbora: Adrijan Vuksanović, Daliborka Pejović, Marija Maja Čatović, Sanja Vlahović, Maja Bakrač, Andrija Nikolić i Mihailo Anđušić.

TAČKA 3

NACRT PROGRAMA PRISTUPANJA CRNE GORE EU 2017- 2018. GODINE

Ministar Pejović kazao je da Nacrt programa pristupanja Crne Gore EU 2017 - 2018. godine predstavlja svojevrstni presjek stanja u državi i svega onoga što treba da se uradi kako bi država prenijela 200.000 strana pravne tekovine EU u zakonodavni sistem Crne Gore. Pejović je dodao da slijedi intenzivnija faza pregovaračkog procesa, koja podrazumijeva otvaranje preostalih sedam poglavlja (pored već otvorenih 26), kao i proces privremenog zatvaranja poglavlja o kojima se već pregovara. On je podsjetio da je ovo treća revizija dokumenta, prvi

je bio 2014. godine, za period od 2014. do 2018. godine, pa je revidiran 2015. i 2016. godine, usljed donošenja nove pravne tekovine i usklađivanja ili zato što su zbog dinamike pregovora bili potrebni dodatni zakonski i podzakonski akti. U dokumentu je predstavljena trojaka struktura odnosa u dijelu onoga što su zakonske aktivnosti, donošenje strategija i rast administrativnih kapaciteta, odnosno priprema administrativnog okvira, koja se odnosi na potrebe angažovanja službenika na poslovima od značaja za proces evropskih integracija, prije svega kroz mobilnost unutar sistema, ali i kroz potrebu novog zapošljavanja. Program pristupanja 2017-2018 je vrlo značajan i sa aspekta prevođenja pravne tekovine EU, dodao je Pejović, jer se uporedo sa Programom radi i Plan prevođenja, koji će definisati strategijski okvir za dalji proces stvaranja nacionalne verzije pravne tekovine, jer je priprema pravnih akata EU na nacionalnom jeziku jedan od uslova za pristupanje Uniji.

Za period 2017-2018. godine planirano je ukupno 817 obaveza, od čega 76 u strategijskom i 741 u zakonodavnom dijelu. Najveći broj strategijskih dokumenata za dvogodišnji period planiran je u poglavljima: 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost (12), 19 - Socijalna politika i zapošljavanje (9), 17 - Ekonomska i monetarna unija i 28 - Zaštita potrošača i zdravlja (po 6) i 20 - Preduzetništvo i industrijska politika (5). Institucije koje su planirale najveći broj strategijskih dokumenata u ovom periodu su: Ministarstvo ekonomije (15), Ministarstvo unutrašnjih poslova (8), Ministarstvo održivog razvoja i turizma (8), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva (7) i Ministarstvo rada i socijalnog staranja (5).

Za period 2017-2018. godine donijeće se ukupno 741 zakon i podzakonski akt, od čega je 128 zakona, a 613 podzakonskih akata. Ovo je za Skupštinu značajno u smislu da obezbjeđuje program onoga što treba da bude uvršteno u skupštinsku proceduru na usvajanje. Najviše obaveza u zakonodavnom dijelu planirano je u poglavljima: 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor (224), 1 – Sloboda kretanja robe (157), 14 – Saobraćajna politika (73), 15 – Energetika (70) i 27 – Životna sredina (50). Institucije koje su planirale najveći broj obaveza u zakonodavnom dijelu su: Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja (229), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva (153), Ministarstvo ekonomije (95), Ministarstvo finansija (64) i Ministarstvo održivog razvoja i turizma (45). S tim u vezi, Pejović je istakao da je poglavlje 1 spremno za otvaranje, što je posebno važno budući da sloboda kretanja robe predstavlja osnov funkcionisanja Evropske unije. U okviru Saobraćajne politike, nastavio je, usklađuje se ono što prenosimo u okviru Berlinskog procesa u smislu povezivanja Crne Gore sa ostatkom Evrope.

Za 2017. godinu, planirano je 54 strategijskih dokumenata i 383 zakonodavnih akata i utvrđivanje 78 zakona na Vladi i 305 podzakonskih akata. Što se administrativnih kapaciteta tiče, za period 2017-2018. godine planirano je ukupno 599 zapošljavanja, od čega u 2017. godini 312 zapošljavanja. U tom smislu, ključna poglavlja su 27 – Životna sredina, 23 – Pravosuđe i temeljna prava, 1 – Sloboda kretanja robe, 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj i 29 – Carinska unija. Cilj samog Programa pristupanja je intenziviran rad u zakonodavnom dijelu, kako bi se približili zatvaranju poglavlja, zaključio je Pejović.

Tokom rasprave koja je uslijedila, članica Odbora Sanja Vlahović ocijenila je da Program potvrđuje intenzivan rad Vlade i Ministarstva u procesu pregovora, te da je njime planirano izuzetno puno zakonskih akata, od čega je najveći dio donošenje novih zakonskih rješenja, što predstavlja izazov i za Vladu i za Parlament. Vlahović je dodala da je potrebno obezbijediti i adekvatnu primjenu zakona, ali i sprovesti kvalitetan monitoring implementacije, što predstavlja zajedničku odgovornost svih.

Pejović je ponovio da se od 128 zakona ove godine očekuje utvrđivanje njih 78, što zahtijeva kvalitetan rad i zakonodavnog organa i resornih tijela zaduženih za njihovo sprovođenje. Što se monitoringa sprovođenja zakona tiče, Pejović je kazao da će na narednim sjednicama Odbora o tome biti riječ kroz kvartalne izvještaje koje priprema Ministarstvo. U dijelu praćenja sprovođenja zakona, Pejović je predložio Odboru da sazove sjednicu na koju bi bili pozvani predstavnici resornih ministarstava u dijelu onih oblasti gdje je najveći pritisak, polazeći od poljoprivrede i ruralnog razvoja, održivog razvoja i turizma, kao i dva ključna poglavlja 23 i 24, za koja su zaduženi Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo pravde, u cilju sagledavanja kvaliteta implementacije i jačanja uloge Skupštine u procesu.

Članica Odbora Daliborka Pejović izrazila je zadovoljstvo povodom činjenice da je ministar Pejović podržao inicijativu Odbora sa prethodne sjednice u pogledu bolje organizacije i budućeg rada Odbora, a koja se odnosi na organizovanje konsultativnih saslušanja u cilju razmjene mišljenja povodom značajnih pitanja u procesu pregovora. Poslanica Pejović mišljenja je da se, pored tehničkog i funkcionalnog, potrebno i politički osvrnuti na proces evropskih integracija i s tim u vezi iznijela nekoliko sugestija. Kao neko ko dolazi iz izvršne strukture vlasti, poslanica Pejović je naglasila značaj adekvatne dinamike rada Parlamenta i u tom smislu predložila da se razmotri mogućnost da Vlada dostavlja spisak prioriteta zakona iz oblasti evropskih integracija. Na taj način, kroz donošenje politički i organizaciono spremnih zakona, obezbijediće se nesmetan tok pregovora. Takođe, ona je istakla važnost finansijskog monitoringa i održivosti procesa usvajanja zakonskih rješenja koja sa sobom nose procjenu finansijskih troškova za njihovo sprovođenje, a vrlo često zahtijevaju i traženje dodatnih kontribucija i Evropske unije i međunarodnih finansijskih organizacija. Zbog svega toga, važno je pružiti podršku, smatra Pejović sistemu smanjenja javne potrošnje i radnih mjesta za državnu i lokalnu administraciju, ali ukazati da za evropske integracije taj odnos diverzifikacije ljudskih resursa treba da bude fleksibilniji. Treća sugestija ticala se sistema decentralizovanog pristupa u realizaciji određenih aktivnosti, sa naglaskom na zatvaranje poglavlja.

Nakon što više nije bilo komentara, predsjednik Odbora zahvalio je svima na aktivnom učešću i zaključio je sjednicu.

Sjednica je završena u 11,50 časova.

SEKRETARKA ODBORA

Marija Maraš s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Adrijan Vuksanović s.r.